

Home

Omgevingsvisie Peel en Maas

Bijdrage aan 't goede leven!

Achtergronden bij deze Omgevingsvisie

*Uitklapscherp, per onderwerp
aanklikbaar*

- Wat is een Omgevingsvisie?
- Hoe kwam de visie tot stand?
- Wat is de status? En tot wanneer is de visie geldig?

Sheet 47 - 49

Met deze omgevingsvisie laten we zien wat we belangrijk vinden in de omgeving waarin we wonen, werken en recreëren. Deze omgevingsvisie nodigt iedereen uit om bij te dragen aan de waardevolle ontwikkeling van onze gemeente, zoals we die in deze visie hebben uitgewerkt. De omgevingsvisie helpt ons om samen te blijven werken aan een aantrekkelijke gemeente, zodat er sprake blijft van 'het goede leven' in Peel en Maas.

Download het boekje

Wat we 'goed' en 'aantrekkelijk' vinden, hebben we aangegeven in waarden en opgaven. We nodigen u uit om bij te dragen aan de waarden en opgaven van Peel en Maas. Hoe u dat kunt doen, leest u [hier](#) (sheet 2).

Ik heb een plan

naar de stappen om verder
met je plan te komen

Sheet 41 - 46

Waarden:
'Dit is Peel en Maas!'

naar de waarden

Sheet 4 - 24

Opgaven:
'Waar willen we
aan werken?'

naar de opgaven

Sheet 25 - 40

Wat is een omgevingsvisie?

Wat is een omgevingsvisie?

De omgevingsvisie is nieuw. Het is één van de instrumenten uit de Omgevingswet. Deze nieuwe wet treedt op 1 juli 2022 in werking. Alle gemeenten in Nederland moeten een Omgevingsvisie hebben.

De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen over de fysieke leefomgeving voor de héle gemeente. De visie gaat over onze woon- en leefomgeving en de mensen die daarin samenleven, werken, ondernemen en verblijven. Het gaat bijvoorbeeld over woningen, bedrijven, wegen, water, bodem en lucht. Maar ook landschap, natuur en cultureel erfgoed vallen eronder.

De omgevingsvisie inspireert en nodigt uit. Heeft u als bewoner of ondernemer een plan, dat betrekking heeft op de woon- en leefomgeving, dan is de omgevingsvisie, in het bijzonder van belang. Aan de hand van de omgevingsvisie beoordelen we plannen en ideeën die niet passen in het bestemmingsplan/omgevingsplan.

U kunt deze visie dus gebruiken om uw plan te onderbouwen. Hoe u dit aanpakt leest u onder "Idee ".

Meer achtergrondinformatie over de omgevingsvisie leest u onder "Achtergrond"

Hoe is de omgevingsvisie opgebouwd?

Met de omgevingsvisie willen we bereiken dat Peel en Maas aantrekkelijk blijft én nog aantrekkelijker wordt. We noemen dat “het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving”.

Dat kan door de waarden te versterken en bij te dragen aan de opgaven. We geven ruimte voor ontwikkelingen, als u bijdraagt aan de waarden en opgaven. Bij de **waarden** gaat het om de vraag wat kenmerkend is voor Peel en Maas en Peel en Maas uniek maakt. Met andere woorden: het DNA van Peel en Maas! De basis voor het DNA vormt ons geloof in de kracht van vitale gemeenschappen. Dit leggen we *hier* (*link naar sheet 5*) uit. Verder bestaat het DNA uit drie *algemene waarden* en waarden *per landschappelijk deelgebied*.

Bij de **opgaven** gaat het om de belangrijkste speerpunten van beleid waar we aan willen werken. Deze hebben we gebaseerd op ons bestaande beleid. Onder *uitgangspunten* (*sheet 26 en 27*) voor de opgaven hebben we dit uitgelegd. De opgaven vindt u *hier* (*link naar sheet 28*).

We nodigen iedereen uit om met goede plannen te komen om de leefomgeving mooier en beter te maken. Zo versterken we de waarden en dragen we bij aan de opgaven.

Wat zijn de waarden?

Onze waarden: Dit is Peel en Maas!

Het eigene aan Peel en Maas is niet in één term te vangen. Ons geloof in de kracht van onze vitale gemeenschappen is daarvoor een belangrijk vertrekpunt.

Maar ook zelfsturing, verbinding door diversiteit en het werken aan een duurzame toekomst zitten in ons DNA.

Elk dorp heeft z'n eigen karakter. En ook het buitengebied is erg divers.

We werken al langer vanuit de kwaliteiten per landschappelijk deelgebied en dat blijven we doen.

We willen dit bijzondere gegeven van gebieden en dorpen met een eigen karakter koesteren en versterken. Daarom willen we met elk initiatief ervoor zorgen dat wordt ingespeeld op de algemene waarden en op het karakter van dat deelgebied of dorp.

De algemene waarden vindt u [hier](#).

De waarden per deelgebied zijn te vinden via de [waardenkaart](#).

Op kaart kunnen klikken en dan zijn de sheets per deelgebied zichtbaar.

1. Algemene waarden van Peel en Maas

Op de waardenkaart hebben we de kenmerken en waarden per deelgebied benoemd. Aanvullend aan deze waarden per gebied hanteren we in Peel en Maas een aantal overkoepelende waarden die niet gebiedsafhankelijk zijn. Dit zijn waarden die de basis vormen bij alles wat we doen. Deze algemene overkoepelende waarden staan hieronder beschreven. Dit betreft vitale gemeenschappen en de drie kernwaarden zelfsturing, diversiteit en duurzaamheid.

VITALE GEMEENSCHAPPEN

Vitale gemeenschappen als uitgangspunt van handelen!

Vitale gemeenschappen is een 'geloof'/vertrekpunt op basis waarvan we denken en handelen in Peel en Maas. Dat geldt dus ook voor de Omgevingsvisie!

Wij geloven in de kracht van gemeenschappen. Wij denken dat gemeenschappen zelf het beste kunnen bepalen wat voor hen het goede leven is en wat ervoor nodig is om dat goede leven te bereiken. Ook denken wij dat gemeenschappen dat goede leven voor een groot deel zelf kunnen realiseren. Waar mensen elkaar kennen, zich verantwoordelijk voelen en met elkaar in gesprek zijn over wat ze belangrijk vinden, versterken ze elkaar. Daar ontstaat energie en veerkracht. En dat maakt mensen gelukkiger en gemeenschappen vitaler. Als gemeente moeten we ons bescheiden opstellen om te voorkomen dat we in ons enthousiasme de gemeenschappen de ruimte ontnemen om zich op hun eigen manier en in hun eigen tempo te ontwikkelen. Dat betekent dat we als overheid ten aanzien van de fysieke omgeving globale kaders opstellen die gebaseerd zijn op de waarden zoals opgenomen in onze kaderstelling Ruimte. Binnen die globale kaders geven we ruim baan aan de creativiteit en kwaliteit van vitale gemeenschappen.

1. Algemene waarden van Peel en Maas

In ondersteunende zin kunnen we als gemeente ook een waardevolle bijdrage leveren. En natuurlijk zijn er ook zaken die duidelijk op het bordje van de gemeente liggen. De opgave is om **met elkaar continu het gesprek te voeren** over deze rollen en verwachtingen. Het vraagt om inlevingsvermogen en duidelijkheid van beide kanten en een goede samenwerking.

Vertrouwen vormt hiervoor het fundament. Als gemeente durven we te vertrouwen op de kracht van de vitale gemeenschappen. Elke dag vragen we ons als gemeente af: wat vinden onze inwoners belangrijk en wat doen we als gemeente juist niet of juist wel. Het werkt alleen als er sprake is van wederzijds vertrouwen. Samenwerking vergt inlevingsvermogen van beide kanten. En het betekent ook dat inwoners echt samen verantwoordelijkheid kunnen en willen nemen voor elkaar en voor hun omgeving.

We blijven hierover het gesprek voeren met onze samenwerkingspartners, zodat dit ook hún waarde wordt als ze met inwoners van Peel en Maas werken.

1. Algemene waarden van Peel en Maas

We dragen als gemeente bij aan het goede leven in Peel en Maas. Bij alles wat wij doen zijn een drietal kernwaarden voor ons leidend: zelfsturing, diversiteit en duurzaamheid.

A. Zelfsturing

Zelfsturing is geworteld in onze gemeenschappen. Daarmee bedoelen we dat inwoners en bedrijven het beste zélf en met elkaar kunnen bepalen hoe zij samenleven, wat zij belangrijk vinden en welke keuzes ze maken. Er zit voldoende kracht en kennis in de gemeenschappen om zaken zelf voor elkaar te krijgen of te ontwikkelen. De dorpsvisies zoals die er op dit moment liggen, laten dat goed zien. Zelfsturing vraagt om een bescheiden overheid die vertrouwt op de kracht van de gemeenschappen en die deze gemeenschappen als uitgangspunt neemt in het eigen denken en doen. Het vraagt om een rolzuivere overheid die heel goed weet wanneer ze niet of juist wel in actie moet komen. De omgevingsvisie gaat daarom uit van uitnodiging in plaats van toelating, en van facilitering waar dat nodig is.

B. Diversiteit

Landschappelijk gezien is de gemeente Peel en Maas een smeltkroes van landschapstypen dat elk zijn eigen karakter en geschiedenis heeft. Dit heeft onder andere te maken met de ligging tussen de Peel en de Maas, waardoor er veel natuur en water is. Samen vormen deze landschappen en gebieden een gemeente waar recreatie, toerisme en agrarische activiteiten van oudsher grote pijlers onder de economie zijn. Die diversiteit koesteren we.

Zo uiteenlopend als de landschappen van onze gemeente zijn, zo uiteenlopend is ook onze geschiedenis. Vanzelfsprekend zijn we trots op toen, op ons erfgoed en onze cultuurhistorie. Dat zijn we ook altijd al geweest. Om dat fundament beter te verstevigen biedt de omgevingsvisie kansen om het erfgoed en de cultuurhistorie beter beleefbaar te maken en die trots verder uit te dragen.

We blijven zorgen voor erfgoed en voor de kunstwerken in de openbare ruimte. Trots op cultuur en cultuurbeleving weerspiegelt zich ook in cultureel erfgoed. Cultureel erfgoed zorgt vaak voor een sterkere verbinding tussen cultuur, erfgoed, natuur en landschap. Het hoofddoel bij cultureel erfgoed is het versterken en zichtbaar zijn van het vele erfgoed als sterke identiteitsdragers van de fysieke leefomgeving en het stimuleren van participatie bij erfgoed, vaak in relatie met natuur en natuurbeleving.

1. Algemene waarden van Peel en Maas

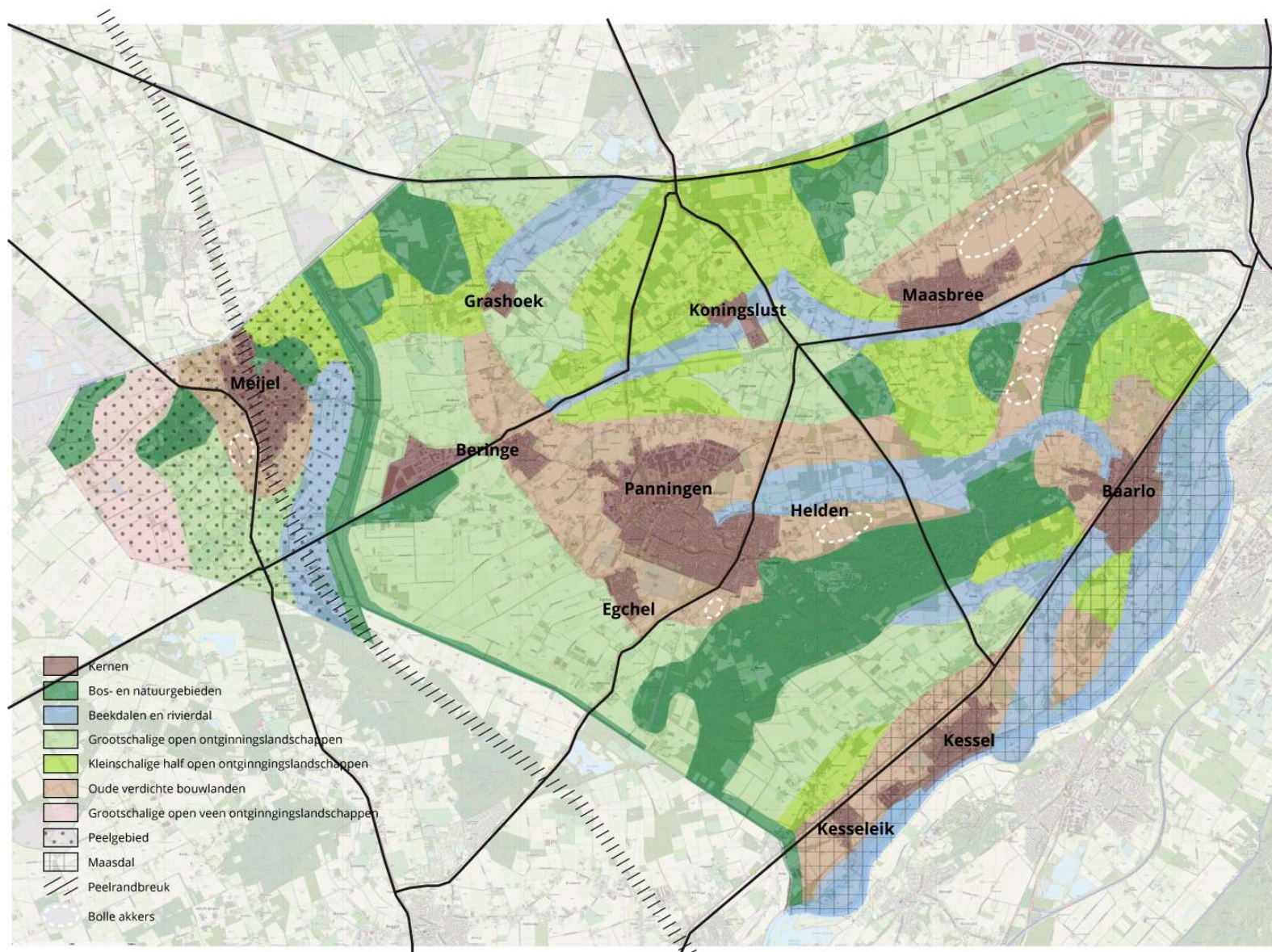
De waarden per landschappelijk deelgebied zijn te vinden via de [waardenkaart](#). Diversiteit betekent ook dat elk dorp anders is, elk met zijn eigen identiteit die deels ontleend is aan de ontstaansgeschiedenis.

Om de geschiedenis levend te houden, zetten we in op de doorontwikkeling van het erfgoedbeleid in samenwerking met de lokale gemeenschappen (waaronder heemkundeverenigingen). Daarnaast stimuleren we initiatieven die gericht zijn op het (digitaal) ontsluiten van en de beleving van cultuurhistorische waarden, zowel bovengronds (monumenten) als ondergronds (archeologie), zoals het PeelenMaasNet.

C. Duurzaamheid

Wij willen bijdragen aan een duurzame toekomstbestendige gemeenschap. Er wordt al veel gedaan aan duurzaamheid op het gebied van energie, afval, lucht en water. Maar ook de hechte gemeenschappen dragen bij aan de (sociale) duurzaamheid. Dit zorgt voor een stevig (sociaal) fundament voor de veranderingen die komen. Duurzaamheid vormt het fundament voor al de opgaven die we benoemen bij de opgaven en uitdagingen.

De waarden per landschappelijk deelgebied: waardenkaart

Deelgebied Bos- en natuurgebieden

Deelgebied Bos- en natuurgebieden

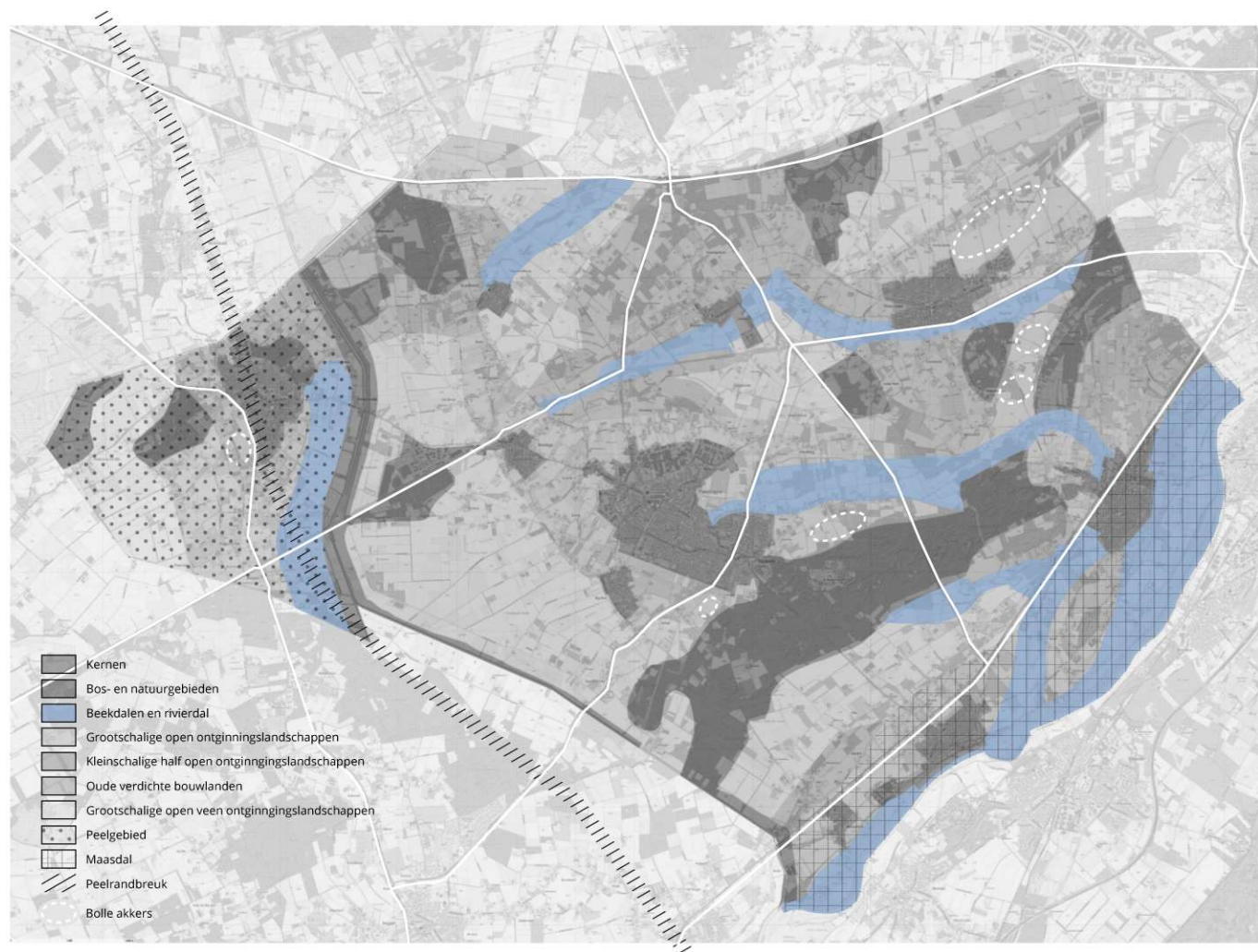
Gebiedskwaliteiten

- Grote bos- en natuurgebieden aaneengesloten en verspreid door de gemeente.
- De bos- en natuurgebieden vertegenwoordigen een grote waarde voor het landschap en de natuur. Mede daardoor hebben ze de status van beschermd natuurgebied.
- Daarnaast hebben de gebieden een grote waarde op het gebied van recreatie.

Te versterken waarden

- Meer diverse inheemse soorten bomen en planten in de bos- en natuurgebieden om de biodiversiteit te versterken.
- Ruimte bieden voor water en piekberging.
- Tegengaan verdroging in het gebied.
- Ontwikkel ecologische verbindingen en gebieden (EHS) in de vorm van een besloten of half open natuurlijk landschap.
- Maak natuurvriendelijke oevers langs sloten en beken als ondersteunend ecologisch netwerk.
- Versterk het ecologisch beheer van de bosgebieden.
- Erfgoed en cultuurhistorie beter beleefbaar maken.
- Ontwikkel een recreatief netwerk tussen de natuurgebieden.
- Natuur en bossen die toegankelijk zijn voor extensief recreatief gebruik en uitdagen tot bewegen.

Deelgebied Beekdalen en rivierdal

Beekdalen en rivierdal

Gebiedskwaliteiten

Beekdalen

- De beken zijn belangrijk voor de ruimtelijke structuur van het gebied, maar door ontginning, ontwatering en egalisering zijn de beken echter niet altijd even herkenbaar meer in het landschap aanwezig.
- Laag in het beekdal ligt grasland en hogerop liggen akkers en bosschages.
- Hoofdzakelijk kleinschalige verkaveling, loodrecht op de beken.
- Sprengbeken gevoed door kwel (Springbeek, Bosbeek) en beken met zurig water (Peelplateau) met kenmerkende flora.
- Eerste nederzettingen op de randen van de beekdalen.

Te versterken waarden

Beekdalen

- Stimuleer (extensieve) grondgebonden landbouw als mede-drager van het aanwezige landschap.
- Versterk de openheid en verminder de hoeveelheid bebouwing in het beekdal (maak versteende gebieden open door sanering van glas).
- Versterk waar mogelijk de natuurlijke dynamiek (hoge en lage waterstanden, meandering, natuurvriendelijke oevers) in het beekdal.
- Maak de randen van het beekdal herkenbaar met beplanting en maak de beek (weer) zichtbaar.
- Draag bij aan ontbrekende schakels in het wandel- en fietsnetwerk door de rivier- en beekdalen en maak het landschap beleefbaar.

Beekdalen en rivierdal

Kernkwaliteiten

Rivierdal

- Maasdorpen gelegen op de scheiding tussen Maasvallei en hoger gelegen gebieden.
- Laag gelegen rivier met schitterende vergezichten naar de overkant.
- Het rivierterrassenlandschap kent langgerekte laagtes met veelal een onregelmatig verkavelingspatroon met een variërend formaat.

Te versterken waarden

Rivierdal

- Stimuleer (extensieve) grondgebonden landbouw als mede-drager van het aanwezige landschap.
- Koester het onbedijkte karakter van de Maasvallei maar besef ook dat hoogwaterbescherming in sommige gevallen soms vraagt om dijken.
- Respecteer de aanwezige landschapselementen zoals de terrasranden en oude Maasmeanders.

Deelgebied grootschalige open ontginningsland- schappen

Grootschalige open ontginningslandschappen

Gebiedskwaliteiten

- Open landschappen met een rationele ontsluitingsstructuur, met verspreid een klein bosje of een houtsingel .
- Het deelgebied is van grote waarde voor de landbouw. De dynamiek van de landbouw is kenmerkend voor dit landschap.
- Bebouwing is spaarzaam aanwezig en bestaat vooral uit boerderijen.
- Onbeplante wegen en wegen met enkele en dubbele bomenrijen.

Te versterken waarden

- Creëer ontwikkelruimte voor landbouw door te verbinden waar het kan en te scheiden waar het moet. Met het landschap als drager.
- Behoud van het karakter van agrarische productielandschap, waarbij de landbouw een omslag maakt naar een meer natuurinclusieve en duurzame vorm van landbouw.
- Mogelijkheden voor toeristisch-recreatieve nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven, zoals agrotourisme, mits de waarde voor de landbouw hierdoor niet afneemt.
- Mogelijkheden voor het bieden van ruimte voor energietransitie, passend binnen de ontginningsstructuur.
- Maak een heldere beplantingstructuur: enkele of dubbele wegbeplanting zonder ondergroei voor transparantie.
- Houd kleine wegen onbeplant.
- Herstel versnipperde beplantingen.
- Rationeel landschap: boerderijen mogen zichtbaar zijn. Geef omwille van de zichtbaarheid, veel aandacht aan de inpassing van de erven,
- Behoud de grootste openheid.
- Versterk en herstel de openbare zandpadenstructuur.

Deelgebied kleinschalige half open ontginningsland- schappen

Kleinschalige half open ontginningslandschappen

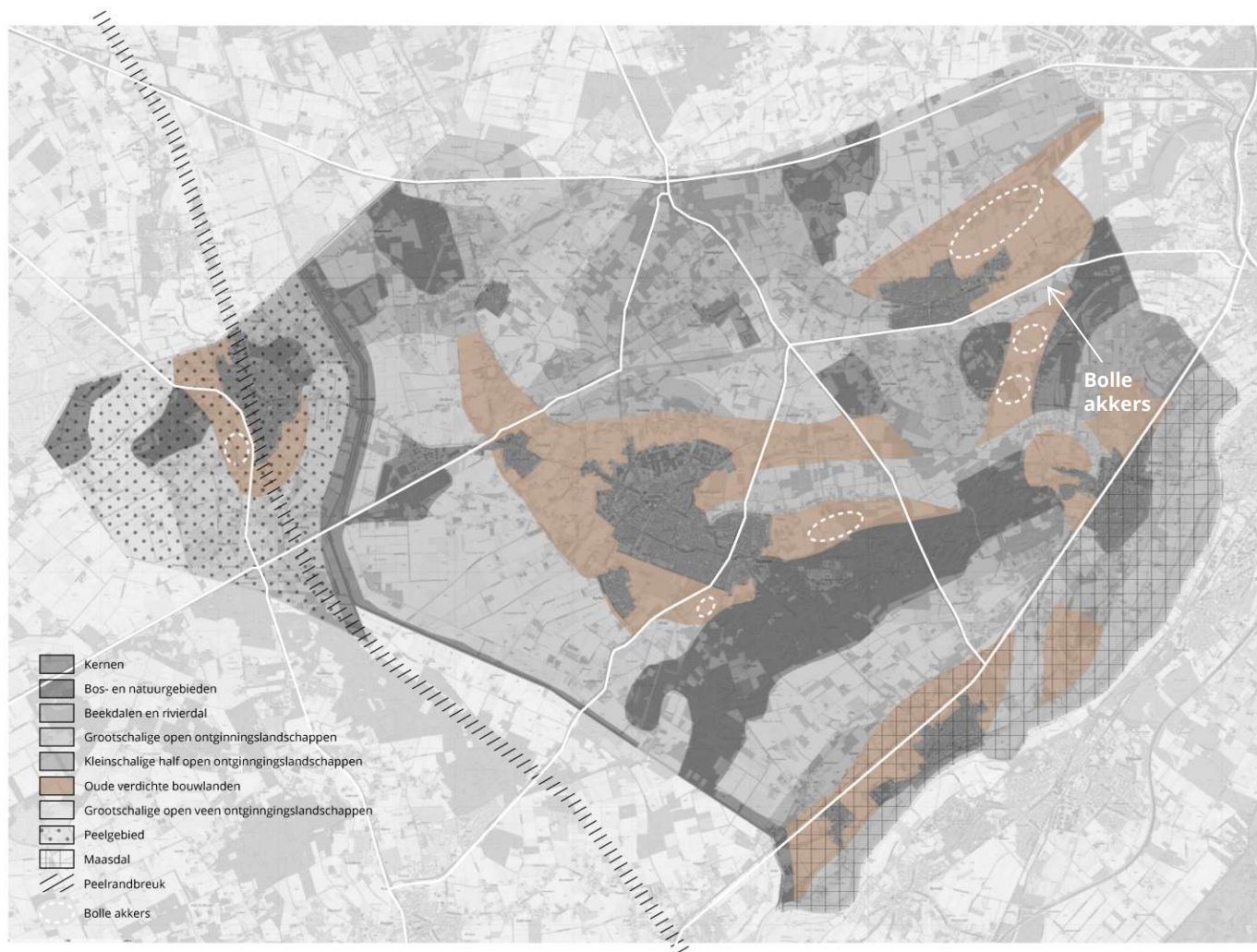
Gebiedskwaliteiten

- Kleinschalig landschap met afwisselend weiden, akkers, bos, heideterreintjes en daar doorheen (onverharde) paden.
- Koningslust en nabij Grashoek: aantrekkelijke mozaïeklandschappen in combinatie met bos en natuurgebieden.
- Halfopen ontginningslandschappen, kleinschalig door bebouwing (ten noorden van Meijel en ten zuiden van Maasbree).

Te versterken waarden

- Stimuleer agrotourisme (o.a. op bezoek bij de boer) en verbrede landbouw (o.a. zorgboerderijen) en extensieve recreatie.
- Versterken van de biodiversiteit door variatie aan beplanting en de kwaliteit van bos en bosschages door te werken met divers sortiment, houtwallen en boomsingels en solitaire bomen.
- Maak ecologische oevers langs sloten en beken.
- Maak natte plekken in relatief lage gebieden, behoud extensieve (natte) weilanden.
- Ontwikkel en versterk het wandelpaden- en fietspadennetwerk. Repareer ontbrekende schakels in het netwerk.
- Behoud waardevolle doorzichten. Koester hiervoor ook open velden in bosrijk gebied.

Deelgebied oude verdichte bouwlanden

Oude verdichte bouwlanden

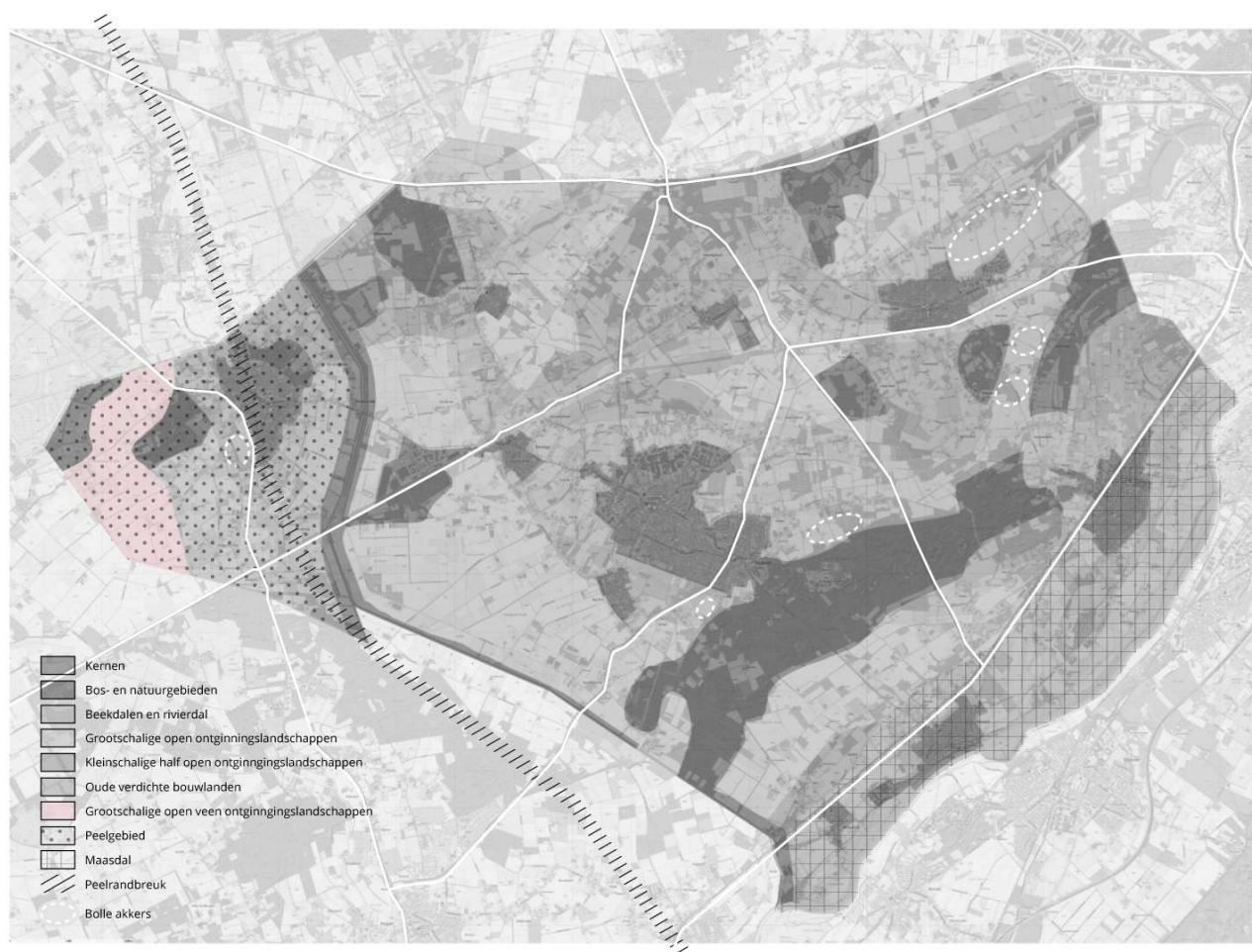
Gebiedskwaliteiten

- De verkaveling is onregelmatig en niet al te grootschalig. Dit geeft het gebied zijn openheid. Hiermee in contrast staat de verdichting langs de linten.
- De bolle akkers zijn bijzondere akkercomplexen die door hun enigszins bolle ligging en openheid opvallen. Deze bolle akkers zijn kenmerkend voor door de mens gevormde gronden, ontstaan door langdurige bemesting en opplagging.
- De oudste ontginningen met dorpen en bebouwingslinten.
- Er zijn uitwaaiierende wegenpatronen te zien vanuit de dorpen naar de omringende velden (Baarlo, Helden en Meijel). De zichtlijnen vanuit de bouwlanden naar de torenspitsen in de dorpen zijn erg fraai.
- Verspreid over het gebied liggen tal van cultuurhistorische objecten.

Te versterken waarden

- Versterking van cultuurhistorische identiteit (ontginningshistorie, bolle akkers) waardoor de aantrekkingskracht voor toeristen toeneemt; kansen voor agrotourisme en extensieve recreatie.
- Werk aan architectonische en stedenbouwkundige samenhang in verdichte gebieden.
- Zorg voor contrast tussen verdichte en open stukken.
- Behoud en maak doorzichten vanuit linten naar de akkercomplexen.
- Versterk historische elementen: oude bebouwing, erfonsluitingswegen, (laan)beplantingen.
- Voer actief akkerrandenbeheer langs de veldwegen voor een groene dooradering van deze relatief verdichte gebieden.
- Versterk typisch grondgebruik als (hoogstam) fruitteelt en stimuleer hoogstamfruit bij de erven.
- Draag bij aan ontbrekende schakels in het wandel- en fietsnetwerk door de oude bouwlanden.

Deelgebied Grootschalige open veenontginnings- landschappen

Grootschalige open veenontginningslandschappen

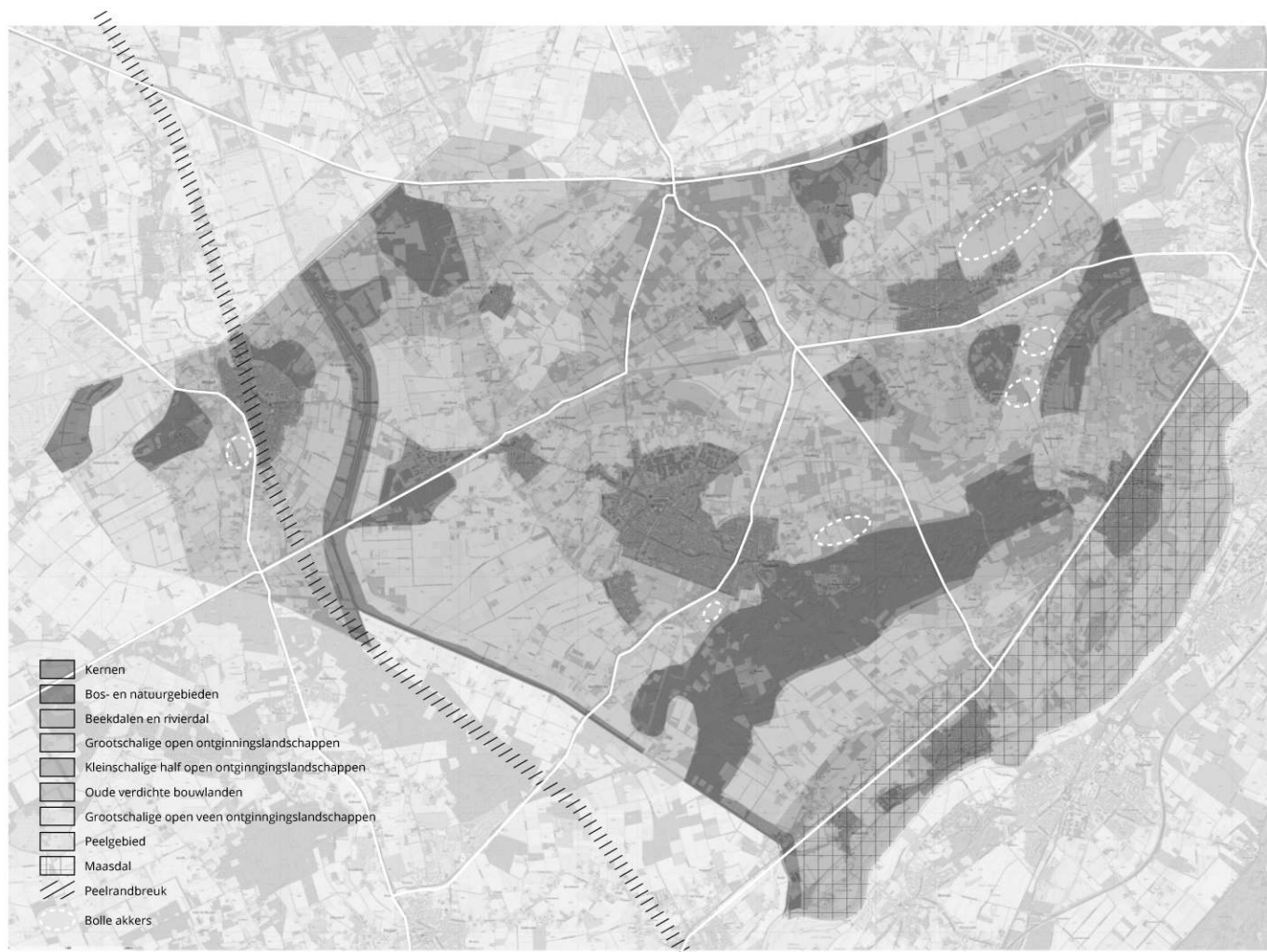
Gebiedskwaliteiten

- Jongste ontginningen met kenmerkende rationele en grootschalige verkaveling.
- Het grondgebruik is afwisselend akkerbouw en weiland.
- Er is weinig bebouwing aanwezig en bestaat hoofdzakelijk uit relatief grootschalige agrarische eenheden.
- Grote blokkavels en strokenkavels worden op de wegen gescheiden door bomenrijen. Daardoor ontstaat een geordend landschap met groen karakter.
- De gronden zijn nog altijd nat door de relatief hoge grondwaterstand. Dit maakt ze zeer geschikt voor onder andere weidevogels en ganzen.
- Langs verharde en ook onverharde wegen staan fraaie lanen en boomrijen.
- Gelegen op de overgang naar de Groote Peel, als agrarische enclave met een krans van bos eromheen.

Te versterken waarden

- De openheid in het gebied versterken.
- Een heldere beplantingstructuur: doorgaande transparante laanbeplanting en daarnaast kleine wegen onbeplant of met enkele bomenrij,
- De ontwikkeling van extensieve, open, natuurlijke, (natte) graslanden als overgangen naar de Peelvenen.
- Toegankelijkheid van het landschap voor recreatie; ontwikkel en versterk de zandpadenstructuur en verbindt deze logisch met de kernen en de Groote Peel.

Aanvullende waarden: Maasdal

Aanvullende waarden: Maasdal

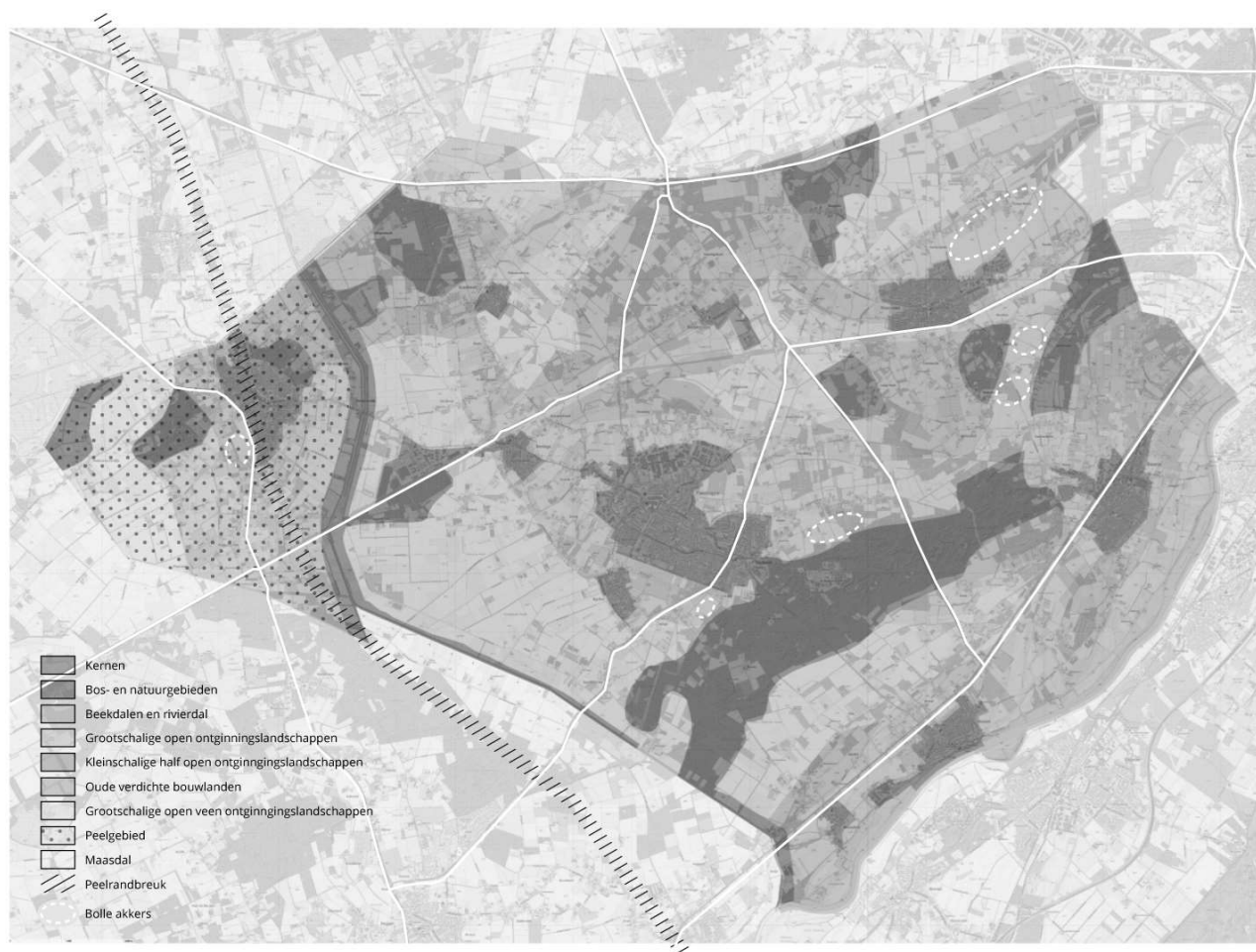
Gebiedskwaliteiten

- De Maas (en de wind) is de belangrijkste schepper van het landschap en nog steeds zo herkenbaar.
- Maasterras ten westen van Kessel met beplante steilrand.
- Buitendijkse natuur en natuurgebied Berckterveld.
- Recreatieroutes en veerponten als verbinding met de overzijde.
- Nevengeul (meander) bij Dubbroek.
- Dynamische rivier.

Te versterken waarden

- Verbind de natuuropgave aan de deltaopgave (ruimte voor de rivier, beken & brongebieden). Vergroot de ecologische corridorfunctie van de Maas door natuurgebieden te verbinden en biodiversiteit te bevorderen.
- Benut rivierverruiming om de aanwezige gebiedskwaliteiten te versterken.
- Maak de loop van de Maas beleefbaar: niet alleen visueel om er van te genieten, maar ook functioneel.
- Maak erfgoed en cultuurhistorie beter beleefbaar. Herstel het contact met de rivier in de dorpen en steden langs de Maas, maar ook bij de kastelen en watermolens.
- Meer schitterende vergezichten naar de overkant.
- Draag bij aan ontbrekende schakels in het wandel- en fietsnetwerk door het Maasdal en maak het landschap beleefbaar.

Aanvullende waarden: Peelgebied

Aanvullende waarden: Peelgebied

Gebiedskwaliteiten

- Hoogveengebied dat is ontstaan door de vlakke ligging, ondoorlatende lagen en door breuken in de ondergrond.
- In dit landschap ontspringen verschillende beken die richting de Maas lopen.
- Kanalen die de Peelvenen ontwaterd hebben voor de turfwinning reguleren nu de waterhuishouding in de ontginningsgebieden.
- Peelrandbreuk bij Meijel, geologische scheidslijn, af en toe zichtbaar door steilranden en de aanwezigheid van wijst verschijnselen.
- Doorkruising van het gebied door de Peelrandbreuk.

Te versterken waarden

- Versterk de natuurwaarden, zoals de Peelrandbreuk.
- Leg (recreatieve) verbindingen tussen de Peel en het omringende gebied via bestaande bebouwingslinten en beekdalen
- Biedt in de ontginningsgebieden ruimte voor grondgebonden agrarisch gebruik als drager van de ruimtelijke structuur en kwaliteit van het gebied.
- Koester de openheid met lange zichtlijnen langs de Peelvenen en Peelrestanten.

De waarden van de kernen van Peel en Maas

Gebiedskwaliteiten

- De dorpen bestaan uit hechte gemeenschappen met een geheel eigen identiteit. In onze kernen staat zorg voor elkaar hoog in het vaandel en bloeit het verenigingsleven.
- Zelfsturing zit geworteld in de dorpen. Daarmee bedoelen we dat mensen het beste zélf en met elkaar kunnen bepalen hoe zij samenleven, wat zij belangrijk vinden en welke keuzes ze maken.
- Er is voldoende kracht en kennis in de gemeenschappen aanwezig om zaken zelf voor elkaar te krijgen of te ontwikkelen. De dorpsvisies zoals die er op dit moment liggen, laten dat goed zien.
- De diversiteit in bedrijvigheid is een kracht en kwaliteit van Peel en Maas. De lokale bedrijven hebben een sterke binding en betrokkenheid met de samenleving en die hebben oog voor de leefomgeving.

Te versterken waarden

- We gaan uit van de identiteit per dorp als basis voor de toekomst. Maatwerk per dorp is hierbij het uitgangspunt. In- en uitbreidingen passen bij de schaal en maat van het dorp. Initiatieven moeten bijdragen aan het versterken van de identiteit per dorp.
- Bij ontwikkelingen in de dorpen kijken we niet alleen naar nieuwe functies, zoals woningen, maar ook naar de gevolgen van die ontwikkeling voor het sociale netwerk in het dorp. Welke invloed heeft de fysieke ontwikkeling op sociaal gebied voor het dorp. Nieuwbouw of herontwikkeling moet bijdragen aan de gemeenschapszin en een gezonde en veilige leefomgeving in het dorp.
- We geven prioriteit aan inbreidings- en herontwikkelingsmogelijkheden binnen het dorp, voordat aan de rand van het dorp kan worden gebouwd. Waar mogelijk worden bestaande woningen aangepast in de richting van levensloopbestendige en duurzame woningen. Inbreiding mag echter niet ten koste gaan van de groene kwaliteiten in het dorp.
- We geven voorkeur aan bedrijven die een sterke binding en betrokkenheid hebben met de samenleving en die oog hebben voor de leefomgeving. Dit zijn de ondernemers die vanuit hun betrokkenheid bijdragen aan een gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.

De opgaven van Peel en Maas in zes speerpunten

We leggen met deze omgevingsvisie geen nieuwe koers vast. We brengen vooral de al ingezette koers uit de bestaande kaderstellingen en beleidsdocumenten samen in één document: de omgevingsvisie. Welk beleid hiervoor als uitgangspunt is gehanteerd leest u [hier](#).

Dit alles hebben we samengebracht in 6 speerpunten van beleid, waarvan de eerste 3 overkoepelend zijn:

1. Zo worden we duurzamer ([klimaatadaptatie](#), [energietransitie](#) en [circulariteit](#)).
2. [Een gezonde en veilige leefomgeving](#)
3. [Het versterken van natuur en biodiversiteit](#)
4. [Goed wonen voor iedereen](#)
5. Een vitaal economisch klimaat: [bedrijvigheid](#) en [recreatie en toerisme](#)
6. Een nieuwe balans in het buitengebied: [kringlooplandbouw](#) en [VAB's](#)

Hierbij merken we nadrukkelijk op dat deze opgaven niet los van elkaar gezien moeten worden, maar juist in samenhang. We zien met name de eerste drie als overkoepelende leidende principes. Bij elke ontwikkeling moet bekeken worden hoe een bijdrage aan deze drie opgaven kan worden geleverd.

Bijvoorbeeld: bij een woningbouwontwikkeling (speerpunt 4) willen we dat ook bekeken wordt hoe een bijdrage kan worden geleverd aan duurzaamheid, gezonde en veilige leefomgeving en biodiversiteit. Uitwerking per geval is maatwerk.

Uitgangspunten opgaven van Peel en Maas

Bestaand beleid als uitgangspunt: kaderstellingen

Omgevingsvisie voor een nieuwe koers? Maar we hadden toch al een koers uitgezet...?

In 2017 en 2018 hebben we in totaal vier kaderstellingen vastgesteld. Deze kaderstellingen legden de richting van ons handelen vast voor de (vier) jaren na de vaststelling, maar elk vanuit een eigen domein of misschien beter: sector. Zo kennen we de volgende kaderstellingen:

- ruimte en economie,
- sociaal domein en vitale gemeenschappen,
- integrale veiligheid, en
- bestuur, communicatie en dienstverlening.

In ieder van deze kaderstellingen is er aandacht voor de fysieke leefomgeving als gemeenschappelijke deler. Want ze gaan over wat er zich buiten allemaal afspeelt en hoe we daar mee willen omgaan.

Deze omgevingsvisie brengt de ambities uit de kaderstellingen samen voor wat betreft de fysieke leefomgeving en concretiseert deze op een aantal terreinen ook. De kaderstellingen blijven bovenliggend aan de omgevingsvisie bestaan.

Uitgangspunten opgaven van Peel en Maas

Bestaand beleid als uitgangspunt:

Naast de kaderstellingen hebben we in de afgelopen tijd op belangrijke thema's de koers al vastgelegd in onder andere:

- De Duurzaamheidsagenda;
- Vitaal wonen, uitwerkingen kaderstelling thema Wonen;
- Structuurvisie buitengebied (kwaliteitskader buitengebied);
- Structuurvisie Kernen en Bedrijventerreinen;
- Structuurvisie klavertje 4;
- Beleidsnotitie Vrijkomende (Agrarische) Bebouwing in het buitengebied;
- Regionale POL-uitwerkingen;
- Beleid huisvesting arbeidsmigranten;
- Bouwstenen water, veiligheid en gezondheid (van respectievelijk het Waterpanel Noord, Veiligheidsregio en GGD) deze bouwstenen zijn niet als beleid vastgesteld.

Bestaand beleid leidt tot een omgevingsvisie 1.0.

De omgevingsvisie blijft een dynamisch document. Op dit moment hebben we een eerste versie van de omgevingsvisie opgesteld, met het bestaande beleid als uitgangspunt. De komende jaren werken we er aan verder waar dat nodig is en evalueren we of aanpassing nodig of wenselijk is.

1. Zo worden we duurzamer

Ambitie

Wij willen bijdragen aan een duurzame toekomstbestendige gemeenschap. Er wordt al veel gedaan aan duurzaamheid op het gebied van energie, afval, lucht en water. Maar ook de hechte gemeenschappen dragen bij aan de (sociale) duurzaamheid. Dit zorgt voor een stevig (sociaal) fundament voor de veranderingen die komen. Duurzaamheid vormt het fundament voor alle opgaven.

Duurzaamheid is een breed begrip. In de volgende speerpunten ontrafelen we dit begrip in deelonderwerpen die we belangrijk vinden:

- Klimaatadaptatie
- Versterken van de biodiversiteit
- Energietransitie
- Sociale duurzaamheid: vitale gemeenschappen en een actieve samenleving. Dit is al geborgd in onze kernwaarde: "Vitale gemeenschappen als uitgangspunt van handelen!"

1. Zo worden we duurzamer: klimaatadaptatie

Ambitie

We passen onze fysieke leefomgeving aan het klimaat aan. Peel en Maas beperkt de gevolgen op overstromingen en de nadelige gevolgen van extreme hitte droogte en hevige regenval. We zoeken met inwoners en bedrijven, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, naar de kansen die bijdragen aan een prettige, gezonde en veilige leefomgeving.

Richtinggevende uitspraken:

1. We doen het samen

Klimaatverandering is een probleem dat iedereen raakt. De overheid kan dit niet alleen oplossen. Daarom gaan we nog meer samenwerken. Belanghebbenden (inwoners, bedrijven woningcorporaties enz.) worden uitgenodigd om hun verantwoordelijkheid te nemen bij het uitvoeren van maatregelen bij elke ontwikkeling hoe klein ook. Communicatie en bewustwording zijn hier belangrijk. Hier hebben we al op ingezet, o.a. de campagne Waterklaar en de subsidieregeling afkoppelen hemelwater.

2. Klimaatadaptief is de standaard

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij nieuwe initiatieven moet ook aangegeven worden welke adaptieve maatregelen worden toegepast. Bij herontwikkeling zoeken we actief en innovatief naar meekoppelkansen.

Klimaatadaptief betekent meestal ook: goed voor de biodiversiteit. Daarmee ligt deze opgave in het verlengde van het versterken van de biodiversiteit.

1. Zo worden we duurzamer: klimaatadaptatie

Procesafspraken:

1. We brengen de hittestressbestendigheid van de hoofdlooproutes van onze kwetsbare inwoners in stedelijk gebied in kaart
2. We werken uit hoe we de markt- en maatschappelijke partijen binnen Peel en Maas, maar ook inwoners (nog) meer bewust kunnen maken van de meerwaarde om te investeren in biodiverse en klimaatadaptieve maatregelen.
3. We brengen onze groene en blauwe structuren in kaart en kijken waar kansen liggen om deze te versterken.
4. We gebruiken de klimaatatlas van Waterpannel Noord om bij ontwikkelingen na te gaan of er rekening gehouden moet worden met wateroverlast en/of hittestress.
5. We verwerken het thema klimaatadaptatie in het bestaande beleidskader, zoals de nota ruimtelijke kwaliteit en uitvoeringsplan openbare ruimte waarbij het Gemeentelijk Rioleringsplan en Waterketenplan Noord Limburg en de bouwstenen veiligheid en gezondheid van de veiligheidsregio de leidraad vormen.

1. Zo worden we duurzamer: energietransitie

Ambitie:

Onze doelstelling voor de energietransitie luidt 'Peel en Maas Klimaat en Energieneutraal in 2050'. Peel en Maas zet zich in voor de lokale opwek van duurzame energie. Het realiseren schone en toekomstbestendige energie, op een veilige manier zodanig dat onze inwoners daar profijt van hebben.

Richtinggevende uitspraken:

1. We zetten primair in op het stimuleren van energiebesparing.

Omdat besparen relatief snel voordelen oplevert voor de burgers en ondernemers in Peel en Maas heeft dit de allerhoogste prioriteit. Van energiebesparing kan de inwoner en de ondernemer vruchten plukken. Het is goed voor het milieu en de portemonnee. Besparing kan ook helpen om energie-armoede tegen te gaan.

2. We geven ruimte aan duurzame grootschalige opwek

- Zuinig gebruik van ruimte: eerst zon op daken en op bouwvlakken van (voormalige) agrarische bedrijven.
- Zon en windenergie: de uitgangspunten 'Windenergie' nieuw beleid voor zonne- en windenergie zijn van toepassing, waarbij we uitgaan van maatschappelijke tenders.
- We nemen alleen nog lokale initiatieven in behandeling.
- We sluiten aan bij de zonneladder Peel en Maas, zoals benoemd in de duurzaamheidsagenda.

3. Duurzaamheidsagenda en Regionale Energiestrategie (RES): een RES met toegevoegde waarde biedt kansen.

<https://www.resnml.nl/>

In het kader van de RES Noord- en Midden Limburg is de gemeente Peel en Maas betrokken bij de totstandkoming van de RES. Samenwerking in RES verband brengt het doel Klimaat- en energieneutraal in 2050 naderbij. De zogenaamde RES 1.0 is op 8 juni 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. We leveren nu onze bijdrage aan de RES 2.0. Daarbij hoort ook dat we constructief kritisch zijn ten aanzien van de RES en dat deze van toegevoegde waarde moet zijn.

Procesafspraken:

1. We werken aan een de uitvoering van de Transitie Visie Warmte. De hele bebouwde omgeving moet immers aardgasvrij worden gemaakt.

1. Zo worden we duurzamer: circulariteit

Ambitie:

Afval is de nieuwe grondstof. Peel en Maas gaat slim om met grondstoffen en materialen. In 2050 hebben we een circulaire economie. We hebben geen afval meer, verspillen geen voedsel, gaan zuinig om met (grond)water en al onze materialen en gebouwen komen uit en keren terug in gezonde kringlopen. We willen met de circulaire economie een impuls geven aan onze lokale economie.

Richtinggevende uitspraken:

1. Circulaire inkoop en aanbesteding

Door het maken van duurzame keuzen met inkoop laat de gemeente het goede voorbeeld zien. Het dient ook om lokale economie te inspireren en een impuls te geven.

Dit geldt ook voor de fysieke leefomgeving, specifiek de openbare ruimte waar wij ons bij het maken en aanbesteden van plannen richten op het sluiten van biologische en technologische kringlopen als ook bij het beheer en onderhoud.

2. We gaan voor het behoud van waarde in de keten.

We zitten nu in een tussenfase: een lineaire economie met recycling. Er worden grondstoffen gebruikt en er ontstaat afval, maar dankzij recycling is dit minder. Als inzamelaar maken we gebruik van onze invloed als het gaat om het scheiden van afval, wat zorgt dat wat ingezameld wordt langer in de keten blijft. Behoud van waarde betekent dat we blijven pionieren en innovatieve kansen benutten als aanbieder van materiaalstromen. Behoud van waarden betekent ook inzetten op slimme en duurzame mobiliteitsoplossingen zoals bijvoorbeeld deelvervoer.

Procesafspraken:

1. We zoeken ondernemers met passie voor circulair ondernemen actief op, faciliteren ze waar nodig en stimuleren netwerkontwikkeling tussen deze ondernemers.

2. Een gezonde en veilige leefomgeving

Ambitie: We zetten ons in voor:

1. een omgeving die uitnodigt om te bewegen en te spelen,
2. een omgeving die uitnodigt om te ontmoeten en te ontspannen,
3. een groene omgeving voor mentaal en fysiek welbevinden,
4. goed toegankelijke (openbare) gebouwen en openbare ruimtes,
5. Een permanente verbetering van de luchtkwaliteit
6. een verkeersveilige infrastructuur,
7. veilige bouwwerken en een gezonde en veilige leefomgeving: o.a. prettig en gezond binnenklimaat,
8. Een omgeving waarvan de gemeenschap zich mentaal eigenaar voelt.

Richtinggevende uitspraken:

1. Gezondheid en veiligheid zijn belangrijke afwegingsfactoren bij ruimtelijke plannen: draagt de inrichting van de ruimte bij aan een gezonde(re) en veilige(re) leefomgeving? Denk hierbij aan luchtkwaliteit, (grond)waterkwaliteit, geluidsbelasting, hittestress, allergieën en infectieziekten, gezondheid bevorderende factoren (bewegen, groen, rookvrije zones) en straling van bijv. hoogspanningslijnen.
2. We nodigen de gemeenschap uit om met elkaar in gesprek te gaan over en initiatieven te ontplooiën op het terrein van een gezonde en veilige leefomgeving.
3. We pakken onveilige situaties in Peel en Maas aan.
4. We benaderen vraagstukken meer integraal en zoeken nog meer naar koppelkansen tussen het fysieke en maatschappelijk domein.
5. Op basis van risicobepalingen werken we aan maatregelen om incidenten te kunnen bestrijden en zorgcontinuïteit te borgen om inwoners te beschermen.

Procesafspraken:

1. We gaan aan de intake tafel de punten uit onze ambitie gebruiken als toetsingskader.
2. Indien nodig op basis van de ervaringen aan de intake tafel werken we de ambitie nog verder uit in een concreter toetsingskader gezonde leefomgeving.
3. We werken onze deelname aan het Schone Lucht Akkoord uit in concrete acties.
4. We vertalen de ontwerpprincipes veiligheid uit de bouwsteen veiligheid naar onze instrumenten.

3. Het versterken van de natuur en biodiversiteit

Ambitie:

Een groene en gezonde leefomgeving draagt bij aan een positieve gezondheid en het goede leven. Bomen en groen zijn positief voor de beleving, dragen bij aan een goede luchtkwaliteit, zorgen voor verkoeling en zetten aan tot bewegen. Daarom koesteren en versterken we onze groene natuurlijke leefomgeving door alles wat we doen te doen met méérwaarde voor de natuur en de biodiversiteit.

Natuur inclusief wordt de norm!

Richtinggevende uitspraken:

1. Groen, water en biodiversiteit zijn sturend bij ruimtelijke ontwikkelingen in boven- en ondergrond: Bouwen wordt natuurinclusief, dat wil zeggen met ruimte voor waardevol groen en oppervlakkige waterberging.
2. We geven als gemeente het goede voorbeeld en gaan uit van natuurinclusief bij (her)ontwikkelingslocaties, herinrichtingen, uitgifte pachtgronden, natuurlijk bermbeheer, gemeentelijke eigendommen, etc.
3. Bij relevante fysieke veranderingen (publiek en privaat) kiezen we voor maatregelen die naast het versterken van biodiversiteit en het voorkomen van wateroverlast, droogte en hittestress ook bijdragen aan een gezondere en aantrekkelijkere leefomgeving.
4. Natuuronderzoeken bij ontwikkelingen moeten niet alleen de effecten van een ontwikkeling beschrijven, maar ook de ecologische potenties en de kansen voor ecologische meerwaarde.
5. We creëren een samenhangend netwerk van groen blauwe structuren (aders) tussen bijzondere natuurwaarden en in de bebouwde omgeving.

Procesafspraken:

1. We werken de Blauw-groene aderen kaart uit voor een samenhangend netwerk aan natuur.
2. We werken uit hoe we de markt- en maatschappelijke partijen binnen Peel en Maas maar ook de burgers (nog) meer bewust kunnen maken van de meerwaarde om te investeren in biodiverse en klimaatadaptieve maatregelen.

4. Goed wonen voor iedereen!

Ambitie:

We brengen vraag naar en aanbod van woningen meer met elkaar in balans ten behoeve van vitale gemeenschappen. Oftewel: de juiste woning op de juiste plek van de juiste kwaliteit.

Dat betekent:

1. Samen met de samenleving werken we aan een woningbestand dat duurzaam in balans is.
2. We stimuleren de beweging van het zorgen voor elkaar.
3. Met behoud van het goede dat we hebben, bieden we ruimte voor het betere met het oog op de toekomst.
4. Met verduurzamen van woningen en de woonomgeving zorgen we voor een klimaatadaptieve en klimaatneutrale leefomgeving.

Richtinggevende uitspraken:

1. We stemmen de planvoorraad af op de behoefte, waarbij de kwaliteit leidend is.
2. We kiezen voor een duurzame ontwikkeling in bouwen en wonen.
We willen bouwen, rekening houdend met energetische maatregelen en toekomstbestendigheid van woningen. We creëren een leefomgeving, die rekening houdt met het veranderende klimaat en daarnaast bijdraagt aan de gezondheid, biodiversiteit en veiligheid van de inwoners van Peel en Maas.
3. Iedere nieuwe woning is levensloopbestendig/anderszins toekomstbestendig.
4. We voegen woningen in principe toe in de dorpen, bij voorkeur op herstructureringslocaties.
5. We faciliteren de zoektocht naar passende woonruimte voor de diverse doelgroepen en stimuleren het zorgen voor elkaar.

Procesafspraken:

1. We voeren het goede gesprek met bijvoorbeeld dorpsoverleggen, initiatiefnemers en ontwikkelaars over het thema wonen om bewustwording te creëren, te stimuleren en inspireren om zo samen tot de goede plannen te komen.
2. We monitoren de behoefte aan woningen en sturen zo nodig bij.

5. Toekomstgericht Ondernemen: Bedrijvigheid

Ambitie:

We ondersteunen de transitie naar een circulaire, waarden gedreven economie waarin kenniscirculatie uitgangspunt is. Een toekomst bestendige economie zorgt voor welvaart en draagt bij aan het goede leven in Peel en Maas. Een toekomstbestendige economie kenmerkt zich door een solide economische structuur, met verschillende economische dragers, zoals agrofood, maakindustrie, logistiek, vrijetijds-economie en detailhandel.

Peel en Maas staat niet op zichzelf en maakt nadrukkelijk onderdeel uit van een regionale economie. Door aan te sluiten bij de kracht van de regio leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van en innovatie in de lokale en regionale economie. Dit helpt ons om een krachtige gemeente en regio te zijn.

Richtinggevende uitspraken:

1. We faciliteren lokale bedrijven, die geworteld zijn in de samenleving, met bijzondere aandacht voor de agrarische sector, het MKB (industrie en retail) en recreatie en toerisme. Samen met ondernemers werken we aan de kwaliteit van de werklocaties.
2. We zetten in op herstructurering boven uitbreiding. Als herstructurering onvoldoende mogelijkheden biedt, is uitbreiding van bestaande bedrijfsterreinen mogelijk.
3. We ondersteunen de bedrijven op het gebied van recreatie en toerisme onder andere via promotie en basisvoorzieningen zoals een goed wandel- en fietsnetwerk. Waar nodig bieden we ruimte aan passende uitbreidingen.
4. We bieden mogelijkheden aan hergebruik van leegstaand agrarisch vastgoed voor recreatie/toerisme en bedrijvigheid (zie leegstaand agrarisch vastgoed).
5. We zetten ons in onze regio in voor een uitnodigende en bindende strategie voor arbeidsmigranten.

5. Toekomstgericht ondernemen: Bedrijvigheid

Procesafspraken:

1. We gaan samen met de ondernemers aan de slag met herstructurering van bedrijfsterreinen waar dat aan de orde is.
2. We onderzoeken de behoefte aan uitbreidingsmogelijkheden van bestaande bedrijfsterreinen.

5. Toekomstgericht Ondernemen: recreatie en toerisme

Ambitie:

De toerist en recreant weet onze gemeente goed te vinden, vanwege de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden in het buitengebied. Uniek is de grote diversiteit aan landschappen, die elk hun eigen karakter en geschiedenis hebben. Dit heeft onder andere te maken met de ligging tussen de Peel en de Maas, waardoor er veel natuur en water is.

Daarnaast zijn onze dorpen aantrekkelijk voor toeristen, onder andere door de aanwezigheid van cultureel erfgoed. Recreatie en toerisme is een belangrijke pijler voor onze economie.

We werken aan het creëren van een uitdagende natuurlijke omgeving, waar toeristen en bewoners de gastvrijheid van Peel en Maas optimaal beleven.

Richtinggevende uitspraken:

1. We bieden ruimte voor initiatieven op het gebied van recreatie en toerisme in vrijkomende agrarische gebouwen, rekening houdend met omliggende functies en zolang dit niet leidt tot verdringing en leegstand elders.
2. We bieden ook ruimte voor nieuwe locaties voor recreatie en toerisme, mits het bijdraagt aan de diversiteit in het aanbod, dit niet leidt tot verdringing en leegstand elders en het bijdraagt aan onze overkoepelende opgaves.
3. We zetten ons in voor het behouden, ontwikkelen en versterken van onze centra, zodat we deze aantrekkelijk houden en verder verbeteren voor inwoners en bezoekers.
4. We ondersteunen het bedrijfsleven bij de promotie van Peel en Maas, zowel lokaal als regionaal, als een aantrekkelijke groene toeristisch-recreatieve bestemming.
5. We zetten ons in voor het behouden en ontwikkelen van ons cultureel en archeologisch erfgoed en het gebruiken ervan als inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen.
6. We bieden in onze bossen en natuurgebieden ruimte aan extensieve recreatieve en sportieve activiteiten passend binnen de kenmerken, waarden en kwaliteiten van het betreffende gebied.

5. Toekomstgericht Ondernemen: recreatie en toerisme

Procesafspraken:

1. We gaan aan de slag om het regionale actieplan vrijetijdseconomie te vertalen naar de lokale vrijetijdssector, met als doel de kwaliteit van onze toeristische voorzieningen incl. verblijfsaccommodaties te verbeteren.

6. Nieuwe balans in het buitengebied: kringlooplandbouw

Ambitie:

De land- en tuinbouw in Peel en Maas blijft een belangrijke economische drager van het buitengebied. Dit is alleen mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- De ontwikkeling van agrarische bedrijven blijft bijdragen aan de (ruimtelijke) kwaliteit van het landelijk gebied.
- Een verdere ontwikkeling van agrarische bedrijven gaat gepaard met een verdere verduurzaming van de landbouw. Uitbreiding is mogelijk op toekomstbestendige locaties. Dit zijn locaties waar ondernemers voor de langere termijn hun agrarisch bedrijf passend bij de omgeving kunnen door ontwikkelen.

Richtinggevende uitspraken:

1. We stimuleren en faciliteren kringloop- en natuurinclusieve landbouw. Dit leidt tot een verbetering van de omgevingskwaliteit: verminderen van emissies (lucht en bodem), het verbeteren van de bodemkwaliteit, een bijdrage aan de landschappelijke kwaliteit en het sluiten van kringlopen.
2. We staan alleen doorontwikkeling van grootschalige agrarische bedrijvigheid toe in gebieden waar het passend is op basis van de gebiedsgerichte aanpak en op toekomstbestendige locaties:
 - Geen uitbreiding intensieve veehouderij in de kernrandzones en de deelgebieden bos- en natuurgebieden en beek- en rivierdalen.
 - Nieuwvestiging van glastuinbouw alleen in de primaire ontwikkelingsgebieden glastuinbouw.
3. In het kader van behoud en versterking van het woon- en leefklimaat van de kernen blijven we de afwaartse beweging van intensieve veehouderij van de kernen stimuleren.

6. Nieuwe balans in het buitengebied: kringlooplandbouw

Richtinggevende uitspraken:

4. Incidentele nieuwvestiging van agrarische bedrijven is alleen mogelijk als daarmee een aanzienlijke kwaliteitswinst kan worden behaald op onze overkoepelende doelen, zoals biodiversiteit, energietransitie en klimaatadaptatie.
5. Voor uitbreiding van agrarische bedrijven wordt een tegenprestatie gevraagd. De huidige tegenprestatie bestaat uit een bijdrage aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit (landschappelijke inpassing, natuurontwikkeling, sloop gebouwen). Bij de invulling van deze tegenprestatie willen we meer inzetten op sloop van niet toekomstbestendige locaties. Met als doel dat per saldo een afname van bebouwing in het landelijk gebied ontstaat. En daarnaast op een bijdrage aan onze overkoepelende opgaven.

Procesafspraken:

1. We pakken de opgaven in het buitengebied aan via een integrale aanpak die is vastgelegd in het Programma Vitaal en Verbonden Buitengebied.
2. We zetten de periodieke evaluatie van de intensieve veehouderij door om het effect van ons beleid te monitoren.
3. We evalueren ons beleid ten aanzien van primaire en secundaire ontwikkelingsgebieden glastuinbouw.

6. Nieuwe balans in het buitengebied: leegstaand agrarisch vastgoed

Ambitie:

Naar verwachting zal het aantal agrarische bedrijven in de komende jaren blijven afnemen. Daarmee komt veel agrarisch vastgoed leeg te staan. Onze ambitie is enerzijds om ruime mogelijkheden te bieden voor hergebruik. Anderzijds gaat het ook om het meegeven van de goede randvoorwaarden om kwaliteitswinst te bereiken.

Richtinggevende uitspraken:

1. In gebieden waar het primaat ligt bij de landbouw, de grootschalige open ontginnings-landschappen, wordt terughoudend omgegaan met hergebruik en herbestemming om zoveel mogelijk ontwikkelruimte voor de landbouw te behouden.
2. We bieden ruime mogelijkheden voor hergebruik en herbestemming, onder strikte voorwaarden. Een voorwaarde is dat er sprake is van kwaliteitswinst in de vorm van een bijdrage aan onze doelen/speerpunten, zoals de energietransitie en versterken biodiversiteit. Tevens mogen omliggende agrarische bedrijven door het hergebruik niet worden benadeeld.
We zien hierbij vooral kansen voor kleinschalige bedrijvigheid, recreatie en toerisme, horeca en zorg. Via de win-win regeling zijn er beperkte mogelijkheden voor de inzet van woningbouw om leegstand tegen te gaan. Ook kan gedacht worden aan huisvesting van internationale werknemers als zelfstandige functie waar dit onderdeel uitmaakte van een bestaand lokaal (agrarisch) bedrijf. De omslag naar duurzame energievormen biedt ook goede kansen voor herontwikkeling van een voormalige agrarische bedrijfslocatie.
3. Sloop van overtollige gebouwen is een belangrijk uitgangspunt bij hergebruik.
4. De koppeling van bedrijfswoning en bedrijfsgebouwen blijft gehandhaafd bij hergebruik om te voorkomen dat er wederzijds overlast gaat ontstaan.

Procesafspraken:

1. We onderzoeken de mogelijkheden om rondom de Groote Peel en Deurnese Peel en Mariapeel een integrale kwaliteitsslag te bereiken door hergebruik of sloop van agrarisch vastgoed te koppelen aan het provinciale stikstofbeleid.
2. Om onze beleidsdoelen te bereiken sluiten wij zoveel mogelijk aan bij rijks- en provinciale programma's en regelingen. Door hierop aan te sluiten komen ook onze eigen doelen dichterbij.

6. Nieuwe balans in het buitengebied: energietransitie en recreatie

In het buitengebied speelt ook de grootschalige opwek van energie en de versterking van recreatie en toerisme. Daartoe verwijzen we naar de betreffende speerpunten.

Zie 1. Hoe doen we duurzaam – energietransitie

Zie 5. Vitaal economisch klimaat – recreatie en toerisme

Ik heb een plan

Ik heb een plan stappen om verder met je plan te komen

Een plan is een kans om de omgeving te versterken. De grondhouding van de gemeente is dan ook “Ja, mits”. Hoe dat in zijn werk gaat kun je zien aan de hand van het stappenplan. Het stappenplan helpt om je plan voor te bereiden; want een goed plan is goed voorbereid!

1 Ik heb een plan. Heb ik de omgevingsvisie daarbij nodig?

- Heb je een plan dat een beperkte invloed heeft op de omgeving dan kan het zijn dat jouw plan vergunningsvrij is (zie www.omgevingsloket.nl).
- Als je plan niet vergunningsvrij is, check dan of het past in het bestemmingsplan (www.ruimtelijkeplannen.nl).
- Past jouw plan niet in het bestemmingsplan/omgevingsplan? Dan is de omgevingsvisie voor jou belangrijk. De gemeente helpt je graag hierbij.
- Direct contact opnemen met de gemeente? Klik dan [hier](#).
- Of door naar stap 2, om het gesprek met de gemeente zo goed mogelijk voor te bereiden.

Ik heb een plan
stappen om verder met je plan te komen

2 Welke waarden gelden er in de buurt van mijn plan?

We vinden het belangrijk dat plannen passen bij de waarden van de gemeente en het deelgebied. De waarden geven veel mogelijkheden om je plan beter te maken.

Bekijk de algemene waarden en klik op de waardenkaart. Je kunt dan het gebied opzoeken waarbinnen jouw plan valt. Als je nog geen locatie hebt, kan de waardenkaart je helpen om een geschikte plek te vinden. Betrek de waarden van het gebied bij de uitwerking van je plan.

> Door naar stap 3

Ik heb een plan
stappen om verder met je plan te komen

3 Draagt je plan bij aan wat wij willen?

In de omgevingsvisie staan een aantal opgaven in speerpunten. Dat zijn belangrijke doelen van de gemeente. Het zijn punten die voor iedereen van belang zijn om ook in de toekomst fijn en veilig te kunnen blijven wonen, leven en ondernemen in onze gemeente. Kijk of je in je plan aan kan sluiten bij zoveel mogelijk speerpunten. Dat maakt je plan steviger en meer toekomstgericht.

> Door naar stap 4

Ik heb een plan
stappen om verder met je plan te komen

4 Het is een regel dat je met je buren over je plan praat.

Praat met je buren, de mensen in de straat, dorp of anderen over je plan. Je plan kan ook voor hen iets te betekenen hebben. Vertel ze wat je wilt en waarom. Vraag wat ze ervan vinden. Kijk of het mogelijk is om hun wensen en belangen mee te nemen bij de uitwerking van je plan. Je kan andere partijen bij je plan betrekken zodat je plan voor hen ook een positief effect heeft. Een plan met meerdere doelen kan vaak rekenen op meer steun. Bovendien kan het zelfs zo zijn dat kosten kunnen worden gedeeld.

Een handreiking hoe u het goede gesprek met de omgeving kunt voeren, vindt u hier:

<https://www.peelenmaas.nl/inwoners-en-ondernemers/bouwen-en-wonen/handreiking-participatie-peel-en-maas>

> Door naar stap 5

Ik heb een plan stappen om verder met je plan te komen

5 Maak met ons een afspraak om je plan te bespreken.

Heb je de vorige stappen doorlopen? Dan kijken wij samen met jou wat nog nodig is om jouw plan uit te voeren. In Nederland gelden wetten en regels, waar we niet omheen kunnen. Deze gaan bijvoorbeeld over natuur en milieu. We gaan kijken of dergelijke wetten in jouw geval gelden en hoe je daarop in kan spelen.

De gemeente adviseert je graag over de wet- en regelgeving en het verdere proces.

Klik [hier](#) om jouw plan aan te leveren en een afspraak te maken.

Hoe kwam de visie tot stand?

Omdat de omgevingsvisie is gebaseerd op het bestaande beleid en kaderstellingen is in de eerste helft van 2021 als eerste een concept van de visie opgesteld in nauw overleg met de ambtelijke vakdeskundigen.

Bestaand beleid was ons vertrek punt. Dit beleid hebben we eerder in samenspraak met de gemeenschap en stakeholders opgesteld. Daarnaast zijn wij continu in gesprek met de omgeving en weten we wat er buiten leeft. Om die reden hebben wij geen uitgebreid participatietraject doorlopen in aanloop naar een eerste concept van de Omgevingsvisie Peel en Maas.

Een eerste concept is informeel besproken met de raad en stakeholders, zoals de provincie, veiligheidsregio en belangenorganisaties. Daarnaast zijn ook inwoners, ondernemers en andere belanghebbende in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op een eerste concept.

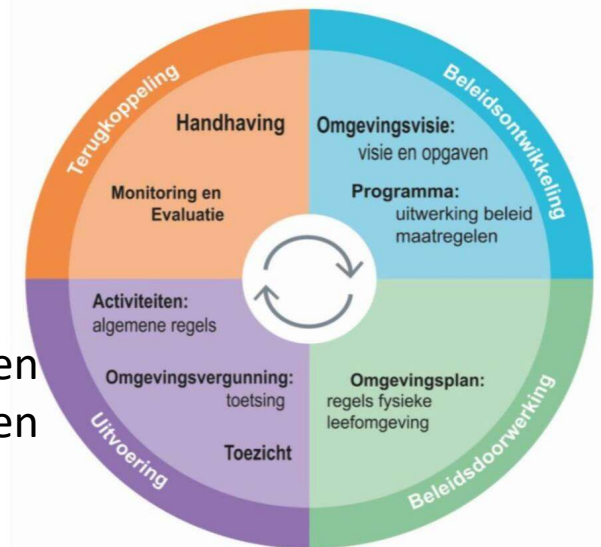
Op basis van reacties uit dit informele inspraakmoment is deze Ontwerp Omgevingsvisie Peel en Maas opgesteld. Dit ontwerp wordt nu formeel ter inzage gelegd.

Uiteindelijk stelt de gemeenteraad de Omgevingsvisie Peel en Maas vast.

Achtergronden bij deze Omgevingsvisie

Regelmatig aanpassen Omgevingsvisie

De Omgevingswet gaat uit van een dynamisch systeem van plannen maken. Geen vastomlijnde plannen meer met een vaste doorlooptijd zoals we gewend waren. Maar denken in een beleidscyclus. Deze cyclus zorgt ervoor dat we steeds aansluiten bij de wensen en uitdagingen van dat moment.

De beleidscyclus start met de kaders en ambities in een omgevingsvisie. De kaderstelling die door de raad is vastgesteld op het thema ruimte, maar ook de kaderstellingen op de andere thema's, blijven bron van inspiratie voor deze omgevingsvisie. Deze vertalen we in het omgevingsplan, in programma's en uiteindelijk in de vergunningverlening. Door tussentijds te monitoren, te evalueren en dan onze keuzes bij te stellen, ontstaat een beleidscyclus. Als het nodig is, zullen we de omgevingsvisie aanpassen aan dan actuele vragen.

De snelheid waarmee de cyclus draait is afhankelijk van de snelheid van de ontwikkelingen of de bestuurlijke visie op de ontwikkelingen. Er zijn geen voor-geschreven termijnen.

We spreken af dat we tekstuele correcties altijd kunnen verwerken in de omgevings-visie. En als er nieuw sectoraal beleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad, kan het college van burgemeester & wethouders besluiten om dit te verwerken in de omgevingsvisie. Aanpassingen in de visie die echt een bijstelling van de koers betekenen, worden vanzelfsprekend door de gemeenteraad vastgesteld.

Uitwerking Omgevingsvisie in programma's

De Omgevingswet geeft de gemeente de mogelijkheid om voor specifieke gebieden of specifieke onderwerpen een programma te maken. Dit programma vormt dan een verlengstuk van de omgevingsvisie. In een programma kunnen bepaalde speerpunten of acties verder worden uitgewerkt. Er staat in welk doel de gemeente wil bereiken, welke stappen de gemeente gaat zetten om dat doel te bereiken en binnen welke tijd we de doelen willen halen. Denk bijvoorbeeld aan de gemeentelijke uitwerking van de Regionale Energie Strategie. Programma's worden door het college van burgemeester en wethouders opgesteld.

De hoofdlijnen van het bestaand beleid hebben we opgenomen in de omgevingsvisie onder de speerpunten. Deze bevatten doelen en acties die leidend zijn bij de ontwikkeling van Peel en Maas.

Relatie met het omgevingsplan

De omgevingsvisie heeft een relatie met het (juridische) omgevingsplan. De belangrijkste link is dat de bestaande waarden per deelgebied op een goede manier juridisch worden vastgelegd in het omgevingsplan.

Het omgevingsplan geeft regels voor wat er wel en niet mag. Op het moment dat de Omgevingswet ingaat, in werking treedt, worden bestaande bestemmingsplannen, samen met alle bruidsschatregels en verordeningen (die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving), van rechtswege het tijdelijke gemeentelijk omgevingsplan. De gemeente heeft tot 2029 om dit tijdelijke omgevingsplan te herzien. De planning is om na het opstellen van de Omgevingsvisie Peel en Maas het opstellen van het Omgevingsplan Peel en Maas op te pakken en in 2024 voor besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen.

Voor ontwikkelingen die niet passen in het (tijdelijk) omgevingsplan, vormt de omgevingsvisie het beoordelingskader.

De bedoeling is om het omgevingsplan ook in het gedachtegoed van de Omgevingswet op te stellen. We willen minder toetsen op criteria en meer wegen op waarden. Waar wil je als gemeentebestuur nog aan het stuur zitten en wat kun je loslaten? Aan welke knoppen wil je draaien? Deze vragen zullen in aanloop naar het omgevingsplan beantwoord worden.

Samenhang met milieuaspecten

In de Omgevingswet is een aantal eisen gesteld aan de omgevingsvisie. Zo moet de omgevingsvisie laten zien hoe we omgaan met de vier milieubeginselen die in Europees verband zijn vastgelegd. Dat hebben we bij de uitwerking van onze opgaven gedaan.

Hoe wij omgaan met kosten bij ontwikkelingen

De gemeente is verplicht om kosten voor werkzaamheden of maatregelen waar initiatiefnemers van profiteren bij die initiatiefnemers in rekening te brengen. Dit geldt onder de Wet ruimtelijke ordening, maar ook onder de Omgevingswet.

Als de gemeente eigenaar is van grond waarop wordt gebouwd, is dat makkelijk. De gemeente berekent de gemaakte kosten door in de verkoopprijs van de kavels. Als de gemeente geen eigenaar is van de grond, kan zij vooraf een overeenkomst met de eigenaar sluiten. In deze overeenkomst staat welke kosten in rekening worden gebracht. Als het niet mogelijk is om vooraf afspraken te maken, moet de gemeente op een andere manier kosten verhalen. Dit kan in het omgevingsplan (de vervanger van het bestemmingsplan) of in een omgevingsvergunning.

In de Omgevingswet geldt het volgende:

1. De gemeente kijkt eerst of vooraf een overeenkomst kan worden afgesloten met de initiatiefnemer

Dit geldt onder de Wet ruimtelijke ordening én onder de Omgevingswet. In de Omgevingswet zijn activiteiten omschreven waarbij het verhalen van kosten verplicht is. Ook geeft deze wet aan welke soort kosten verhaald worden.

Hoe wij omgaan met kosten bij ontwikkelingen (2)

2. De gemeente regelt het via een omgevingsplan of omgevingsvergunning als 'stok achter de deur'

Als vooraf geen overeenkomst kan worden afgesloten, verhaalt de gemeente de kosten via het omgevingsplan of de omgevingsvergunning. Dit laatste geldt voor initiatieven die niet in het omgevingsplan passen. Het daadwerkelijk innen van de kosten vindt plaats via een concreet besluit. In juridische bewoording heet dit een beschikking bestuursrechtelijke geldschuld.

In de Omgevingswet bestaan twee mogelijkheden voor het verhalen van kosten als dat niet kan door een overeenkomst vooraf:

1. voor een concrete gebiedsontwikkeling met tijdvak kan in een omgevingsplan of omgevingsvergunning het verhalen van kosten worden geregeld;
2. voor organische gebiedsontwikkeling zonder tijdvak kan in het omgevingsplan het verhalen van kosten worden geregeld.

De keuze voor een systeem is afhankelijk van het type gebiedsontwikkeling en is afhankelijk van het 'tijdvak'.

Financiële bijdrage aan een gebiedsontwikkeling

Naast het hiervoor genoemde verplicht verhalen van kosten zijn er in de Omgevingswet ook mogelijkheden om een financiële bijdrage te vragen bij ontwikkelingen in een gebied (artikel 13.22 van de Omgevingswet). Dit kan via een vooraf af te sluiten contract. Onder de Wet ruimtelijke ordening werd dit een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen genoemd.

Het vragen van een financiële bijdrage is mogelijk als er een functionele samenhang is tussen de activiteit en het doel waarvoor een financiële bijdrage wordt gevraagd. Bijkomende voorwaarde is dat de financiële bijdrage is geregeld in een omgevingsvisie of een programma onder de Omgevingswet. Er kan alleen over deze bijdrage worden gecontracteerd als sprake is van een onder de Omgevingswet aangewezen activiteit.

Nieuw is dat in het publiekrechtelijk spoor de mogelijkheid wordt geïntroduceerd om een financiële bijdragen te verhalen via het omgevingsplan (artikel 13.23 Omgevingswet). Het gaat om het verhalen van een bijdrage die bestaat uit kosten die niet kunnen worden verhaald via het publiekrechtelijke kostenverhaal uit afdeling 13.6 Omgevingswet.

Voor onderstaande categorieën kunnen we in het Omgevingsplan Peel en Maas een financiële bijdrage vragen:

- aanpassing van de inrichting van het landelijk gebied voor verbetering van de landschappelijke waarden
- aanleg of verandering van aangewezen gebieden voor de bescherming van de natuur. Of voor het herstel van dier- en plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- aanleg van infrastructuur voor verkeers- en openbaar vervoernetwerken van gemeentelijk of regionaal belang
- aanleg van recreatievoorzieningen die onderdeel zijn van de gemeentelijke of regionale groenstructuur
- ontwikkelingen om een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad te bereiken
- stedelijke herstructurering